

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΘΗΝΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αθήνα 27 Μαρτίου 2020

Αριθμ. Πρωτ. 137

Ταχ. Δ/ση : Γ. Γενναδίου 4 - Τ.Κ. 106 78-Αθήνα
Τηλέφωνα : 210 330 7450,-60,-70,-80,-90
FAX : 210 384 8335
E-mail : notaries@notariat.gr
Πληροφορίες : Ευτυχία Καραστάθη

Προς
Όλους τους Συμβολαιογράφους
της Χώρας

**ΘΕΜΑ: Γενική Συνέλευση Ευρωπαίων Συμβολαιογραφιών
(CNUE) για τον COVID-19 με τηλεδιάσκεψη (20 Μαρτίου 2020)**

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σας αποστέλλουμε συνημμένα, προς ενημέρωσή σας, τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης των Ευρωπαίων Συμβολαιογραφιών (CNUE) της 20^{ης} Μαρτίου 2020 για τον COVID-19, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Ρούσκας

**ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΩΝ [CNUΕ]
ΜΕ ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ
Η κατάσταση σε όλες τις Συμβολαιογραφίες**

**20 Μαρτίου 2020, 10.00-12.30
ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ**

1. Εισαγωγή

Ως εισαγωγή, ο Πρόεδρος κ. Ρούσκας καλωσορίζει τα μέλη και τους ευχαριστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτή τη συνεδρίαση, η οποία αφορά κυρίως την κρίση λόγω του COVID-19. Ανησυχεί για την υγεία των συναδέλφων του και των οικογενειών τους στα άλλα κράτη-μέλη. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο κ. Ρούσκα, είναι ύψιστης σημασίας να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να ξεπεράσουν την αίσθηση απομόνωσης ορισμένων μελών και να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με την εν λόγω κρίση και τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το δημόσιο καθεστώς της συμβολαιογραφικής λειτουργίας και η οικονομική οπισθοχώρηση που δημιουργεί η κρίση.

Ο Πρόεδρος κ. Ρούσκας απευθύνει ειδικές ευχαριστίες στο Γραφείο CNUΕ που κατέστησε δυνατή την εν λόγω εικονική συνεδρίαση. Επιμένει επίσης στο γεγονός ότι τα θέματα που προβλέπονται για συζήτηση στη Γενική Συνέλευση της 20 Μαρτίου 2020 θα πρέπει ασφαλώς να τύχουν της δέουσας προσοχής. Ανακοινώνει εν προκειμένω, ότι θα ζητείται η γνώμη των Προέδρων μέσω ταχυδρομείου επί των θεμάτων για τα οποία απαιτείται απόφαση, δηλ. για: 1) τις εργασίες στο πλαίσιο της πρότασης κανονισμού για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εκχωρήσεις απαιτήσεων, όπου δύο συγκεκριμένες επιλογές διατύπωσης βρίσκονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου, με στόχο την αντιμετώπιση της κατάστασης των τίτλων ακίνητης περιουσίας, 2) την ιδέα για πρόταση CNUΕ σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής του κανονισμού περί κληρονομικής διαδοχής (στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για σχέδια στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις) και 3) την ιδέα για πρόταση CNUΕ για την κατάρτιση IV με τη δημιουργία πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης (στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για έργα στον τομέα της δικαστικής κατάρτισης).

Επιστρέφοντας στο πλαίσιο COVID-19, ο κ. Ρούσκας ευχαριστεί τους συμβολαιογράφους για τις πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την προστασία του πληθυσμού από τον COVID-19 (κατευθυντήριες γραμμές για τους συμβολαιογράφους και τους υπαλλήλους τους, συστάσεις), η οποία έχει ήδη σταλεί στο Γραφείο CNUΕ.

1

Στη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης, θα ήταν σημαντικό να δοθεί έμφαση —πέραν των πληροφοριών που αφορούν τις εθνικές καταστάσεις— στον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε η Ευρωπαϊκή Συμβολαιογραφία να συνεργαστεί στην παρούσα κρίση. Ορισμένα στοιχεία, π.χ. οι αντίστοιχες απόψεις σχετικά με τη δυνατότητα παροχής δημόσιων εγγράφων εξ αποστάσεως ενδέχεται να πρέπει να συζητηθούν διεξοδικότερα.

Ο λόγος δίνεται στον Γενικό Γραμματέα του CNUΕ, ο οποίος ενημερώνει τα μέλη ότι έχει δημιουργηθεί ειδικό τμήμα στο ενδοδίκτυο του CNUΕ, όπου η τεκμηρίωση από τους διάφορους συμβολαιογραφικούς συλλόγους είναι ασφαλής και θα τροφοδοτείται με πρόσφατες πληροφορίες σε τακτική βάση. Ο Γενικός Γραμματέας προτείνει, μετά από πρόταση του Προέδρου της CNUΕ κ. Ρούσκα, να διαρθρωθεί η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης ως εξής:

- 1) Διατήρηση της δημόσιας αποστολής του συμβολαιογράφου
- 2) Πρακτικές πτυχές της άσκησης του επαγγέλματος, π.χ. η κατάσταση των γραφείων
- 3) Μέτρα ρύθμισης και βέλτιστες πρακτικές για τα γραφεία που παραμένουν ανοικτά
- 4) Ισχύουσες διαδικασίες για τα έγγραφα (φυσική παρουσία, χρήση ψηφιακών εργαλείων)
- 5) Η διάρκεια των μέτρων
- 6) Οι κρατικές ενισχύσεις για τους συμβολαιογράφους λόγω οικονομικής κρίσης.

2

2. Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα την κρίση COVID-19

Ο Πρόεδρος κ. Ρούσκα επιμένει να ξεκινήσει αυτή τη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με παρέμβαση του Προέδρου της Ιταλικής Συμβολαιογραφίας, δεδομένου ότι η χώρα του επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την κρίση COVID-19.

- Ιταλία: Ο Πρόεδρος κ. Giuliani υπογραμμίζει τη γεωγραφική διαφορά μεταξύ Βορρά και Νότου της Ιταλίας, με σοβαρότερα πληγείσα τη Βόρεια Ιταλία. Τα συμβολαιογραφεία είναι, επί του παρόντος, ανοικτά. Κάθε συμβολαιογράφος έχει λάβει πολύ συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο προστασίας των πολιτών. Οι οδηγίες αυτές είναι ίδιες για τους συμβολαιογράφους σε Βόρεια και Νότια Ιταλία. Σύμφωνα με τις εν λόγω οδηγίες, πρέπει να τηρείται μια κοινωνική απόσταση 1 μέτρου. Συνιστάται να χρησιμοποιούνται πληρεξούσια, όταν αυτό είναι δυνατόν. Όταν πρόκειται για τράπεζα, οι διορισμοί δεν γίνονται πλέον στις τράπεζες, αλλά στα συμβολαιογραφεία. Για το προσωπικό των συμβολαιογράφων, η έξυπνη εργασία επιτρέπει να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η φυσική παρουσία στα γραφεία.

Η Ιταλική Γραμματεία αναμένει οδηγίες από το Υπουργείο Δικαιοσύνης για την καλύτερη ρύθμιση του ανοίγματος των γραφείων. Τα μέτρα αυτά ισχύουν έως τις αρχές του Απριλίου 2020.

- Γερμανία: Ο Πρόεδρος κ. Bormann υπογραμμίζει, ότι τα συμβολαιογραφεία μπορούν να παραμείνουν ανοικτά, αλλά υπάρχουν διαδικασίες για να περιοριστούν οι υγειονομικοί

κίνδυνοι, π.χ. η υπογραφή των δημόσιων εγγράφων πραγματοποιείται με μεταγενέστερη έγκριση, προκειμένου να αποφευχθεί ταυτόχρονα η ταυτόχρονη υπογραφή δύο ή περισσότερων μερών. Ακόμη και αν υπήρχε ένα μέτρο περιορισμού στη Γερμανία (κάτι που δε συμβαίνει ακόμη), τα συμβολαιογραφεία θα παρέμεναν ανοικτά. Τέλος, στη Γερμανία υπάρχουν επιλογές για την προστασία της χρηματοοικονομικής ρευστότητας, π.χ. είναι δυνατή η αναβολή της καταβολής των φόρων.

- **Αυστρία:** Σύμφωνα με τον Αντιπρόεδρο κ. Gintenreiter, στην Αυστρία, οι συμβολαιογράφοι έχουν τη δυνατότητα να διατηρούν το γραφείο τους ανοικτό (ο συμβολαιογράφος θεωρείται ως απαραίτητη υπηρεσία). Εναπόκειται σε κάθε συμβολαιογράφο να λάβει τη σχετική απόφαση. Η οικονομική ζημία για τα συμβολαιογραφεία είναι σημαντική: αναφέρεται ζημία 70% έως 80% των υπό κανονικές συνθήκες εσόδων. Προς το παρόν, τουλάχιστον το 50% των συμβολαιογραφείων είναι κλειστά. Δεν υπάρχουν επαγγελματικές αλλαγές όσον αφορά τη διαδικασία για την επαλήθευση της ταυτότητας. Οι λύσεις τηλε-εικονοδιάσκεψης μπορούν να χρησιμοποιούνται, εφόσον δεν χρειάζεται επαλήθευση ταυτότητας. Η αυστριακή κυβέρνηση έχει θεσπίσει μέτρα για να καλύψει σε κάποιο βαθμό την οικονομική ζημία, π.χ. οι μισθοί των εργαζομένων επιστρέφονται στο 80% στον συμβολαιογράφο κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19. Επίσης η λύση που ισχύει στη Γερμανία με την αναβολή καταβολής των φόρων. Τέλος, εφαρμόζεται πρόγραμμα άμεσης χρηματοδότησης, με στόχο τη στήριξη μικρών γραφείων με λιγότερους από 10 εργαζομένους.
- **Βέλγιο:** Ο εκπρόσωπος του Βελγίου αναφέρεται στο υπουργικό διάταγμα, που αποτελεί τη βάση για τα μέτρα που ελήφθησαν στο Βέλγιο. Το εν λόγω διάταγμα προβαίνει σε διάκριση μεταξύ βασικών και μη ουσιωδών αρμοδιοτήτων, αλλά δεν αναφέρει ρητά τη συμβολαιογραφία, κάτι το οποίο είναι θετικό για το επάγγελμα. Υπογραμμίζει ότι οι συμβολαιογράφοι έχουν γενική υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ακόμη και σε περιόδους κρίσης, είναι σημαντικό να συνεχίσει ο συμβολαιογράφος να συναντά ανθρώπους (π.χ. να κάνει μια διαθήκη). Τα συμβολαιογραφεία παραμένουν ανοικτά. Η τηλεργασία πρέπει να εφαρμόζεται όσο το δυνατόν περισσότερο, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο ο αριθμός των ατόμων που βρίσκονται στο γραφείο. Εκτελούνται επείγοντα μέσα. Εναπόκειται στον συμβολαιογράφο να αποφασίσει ποια μέσα είναι επείγοντα και ποια όχι. Το βελγικό ομοσπονδιακό επιμελητήριο έχει εκδώσει ενδεικτικό κατάλογο των επειγόντων μέσων για να διευκολύνει το έργο του συμβολαιογράφου. Στα γραφεία μπορεί να υπάρχει το πολύ ένα πρόσωπο. Πρέπει να τηρείται μία κοινωνική απόσταση 1½ μέτρου. Στο γραφείο, μόνο ο συμβολαιογράφος είναι παρών κατά την υπογραφή του εγγράφου. Κανένα ιδιωτικό έγγραφο δεν μπορεί να υπογραφεί σε αυτό το στάδιο. Τα μέτρα αυτά ισχύουν έως τις 5 Απριλίου 2020. Η βελγική συμβολαιογραφία αναμένει τη λήψη περαιτέρω αποφάσεων από την κυβέρνηση.

- **Βουλγαρία:** Στη Βουλγαρία, επί του παρόντος το 70% των συμβολαιογραφείων εργάζονται. Η κυβέρνηση θέσπισε την κατάσταση έκτακτης ανάγκης στις 8 Μαρτίου 2020. Μόνο οι επιχειρήσεις που είναι βασικές επιτρέπεται να λειτουργούν. Όσον αφορά τη συμβολαιογραφία, το έκτακτο μέτρο που θα ψηφιστεί στις 20 Μαρτίου 2020 προβλέπει ότι μπορούν να εκτελεστούν μόνο επείγουσες πιστοποιήσεις. Η συμβολαιογραφική υπηρεσία πρέπει να είναι εγγυημένη για τους πολίτες (1 συμβολαιογράφοι για 30.000 κατοίκους).
- **Σλοβενία:** Η Πρόεδρος κ. Kralj υπογραμμίζει την εύρυθμη λειτουργία και τη συνεργασία μεταξύ της Σλοβενικής Γραμματείας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση έχει θεσπίσει νομοθεσία έκτακτης ανάγκης. Ένα διάταγμα ορίζει τα μέτρα περιορισμού και περιλαμβάνει προσωρινά μέτρα για ζητήματα δικαστικής/δημόσιας τάξης. Το άρθρο 14 του εν λόγω διατάγματος αφορά ειδικά τα μέτρα για τα συμβολαιογραφεία. Το άρθρο αυτό αποτελεί τη νομική βάση για τον Πρόεδρο της Σλοβενίας να εγκρίνει μέτρα για τα συμβολαιογραφεία (σε σχέση με τον τρόπο υποδοχής πελατών κ.λπ.). Το Υπουργείο Δικαιοσύνης μπορεί, κατόπιν πρότασης του Προέδρου της Σλοβενικής Συμβολαιογραφίας, να λάβει το μέτρο του πλήρους κλεισίματος των συμβολαιογραφείων. Στην περίπτωση αυτή, η Σλοβενική Συμβολαιογραφία θα πρέπει να ενημερώσει το κοινό. Το διοικητικό συμβούλιο του σλοβενικού επιμελητηρίου αποφάσισε να προτείνει το πλήρες κλείσιμο των συμβολαιογραφείων, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό δε σημαίνει, ότι δεν θα είναι πλέον δυνατή η εκτέλεση της δημόσιας υπηρεσίας. Το Σλοβενικό Επιμελητήριο Συμβολαιογράφων θα παραμείνει ανοικτό και θα είναι το σημείο εισόδου επειγόντων φακέλων. Οι φάκελοι αυτοί θα αποστέλλονται στη συνέχεια στους συμβολαιογράφους. Τέλος, η πρόεδρος Kralj υπογραμμίζει ότι η προστασία της ζωής είναι σημαντικότερη. Προτείνει στο CNUe να λάβει την κατάσταση στη Σλοβενία ως παράδειγμα προς αυτήν την κατεύθυνση.
- **Εσθονία:** Η πρόεδρος κ. Saar-Johanson ενημερώνει τα μέλη, ότι η εσθονική κυβέρνηση έχει κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης από τις 12 Μαρτίου 2020. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης παρείχε στους συμβολαιογράφους το δικαίωμα να αποφασίζουν σχετικά με το κλείσιμο των γραφείων τους. Επί του παρόντος, τα συμβολαιογραφεία είναι κατά κύριο λόγο ανοικτά. Εάν είναι δυνατόν, πρέπει να εφαρμοστούν λύσεις τηλεργασίας για το προσωπικό. Στα γραφεία ελαχιστοποιείται η ανθρώπινη επαφή (πρέπει να τηρείται κοινωνική απόσταση 2 μέτρων, οι πελάτες να συναντούν μόνο τον συμβολαιογράφο και το προσωπικό της υπηρεσίας). Στην Εσθονία, ορισμένα δημόσια έγγραφα μπορούν να υπογραφούν εξ αποστάσεως, π.χ. εξουσιοδοτήσεις, συμφωνίες πώλησης εταιρικών μεριδίων, κάποια κληρονομικά θέματα. Τούτου λεχθέντος, οι πελάτες εξακολουθούν να προτιμούν να απευθύνονται στο συμβολαιογράφο. Τέλος, η εσθονική κυβέρνηση επεξεργάζεται επί του παρόντος μέτρα για την κάλυψη της οικονομικής ζημίας μέχρις

κάποιου βαθμού. Δεν είναι ακόμη σαφές τί είδους χρηματοδοτική στήριξη θα χορηγηθεί στη συμβολαιογραφία.

Γαλλία: Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο της Γαλλίας, η κατάσταση στη Γαλλία είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια με την κατάσταση στην Ιταλία. Υπάρχει ένα μέτρο περιορισμού, που επιτρέπει στους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους για ορισμένους μόνο λόγους. Από την άλλη πλευρά, ο Πρόεδρος Μακρόν δήλωσε, ότι η οικονομική δραστηριότητα πρέπει να προχωρήσει όσο το δυνατόν περισσότερο. Το Ανώτατο Συμβούλιο Συμβολαιογράφων (CSN) απέστειλε συστάσεις σε όλους τους συμβολαιογράφους της Γαλλίας. Η CSN συνιστά να μην διακοπεί η δραστηριότητα των γραφείων, αλλά εναπόκειται σε κάθε συμβολαιογράφο να αποφασίσει αν θα κλείσει το γραφείο του ή όχι. Προκειμένου να προστατεύεται το προσωπικό και ταυτόχρονα να παρέχεται μία ελάχιστη δημόσια υπηρεσία, τα γραφεία επιτρέπεται να είναι κλειστά στο κοινό και ο συμβολαιογράφος να εργάζεται εξ αποστάσεως (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τηλεδιάσκεψης). Όσον αφορά το προσωπικό, υπάρχει τηλεργασία. Στην πράξη, οι λύσεις αυτές επιτρέπουν στον συμβολαιογράφο να συνεχίσει να παρέχει συμβουλές, αλλά η υπογραφή των δημόσιων εγγράφων είναι σχεδόν αδύνατη, καθώς στη Γαλλία το δημόσιο έγγραφο εξ αποστάσεως δεν είναι ακόμη δυνατό. Προς το παρόν, ένα δημόσιο έγγραφο μπορεί να υπογραφεί εξ αποστάσεως, με την προϋπόθεση να είναι παρόντες δύο συμβολαιογράφοι (ένας για κάθε πελάτη). Η τρέχουσα κρίση μπορεί να συμβάλει στην ταχύτερη δημιουργία της εξ αποστάσεως υπογραφής. Από πρακτική άποψη, η κατάσταση στα γραφεία είναι αρκετά διαφορετική, αφού ορισμένα γραφεία είναι κλειστά στο κοινό, ενώ άλλα παραμένουν ανοικτά. Οι συστάσεις του CSN μπορούν να προσαρμόζονται εάν τα μέτρα που εφαρμόζει η κυβέρνηση αλλάξουν.

- Ελλάδα: Ο Πρόεδρος κ. Ρούσκας υπογραμμίζει, ότι στην Ελλάδα η κυβέρνηση έχει επίσης λάβει μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού (οι βασικές δραστηριότητες εξακολουθούν να ασκούνται, οι συγκεντρώσεις πολλών συμβαλλομένων απαγορεύονται). Όσον αφορά τα συμβολαιογραφικά καθήκοντα, η πλειονότητα των συμβολαιογραφείων εξακολουθούν να παρέχουν υπηρεσίες. Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει προσωρινά απαγορεύσει τις δραστηριότητες κτηματολογίου, γεγονός που καθιστά αδύνατη την υποβολή εγγράφων από τους συμβολαιογράφους στο μητρώο (έως τις αρχές Απριλίου 2020), καθώς και τη λειτουργία των δικαστηρίων. Η συμβολαιογραφία έχει υποβάλει σειρά ερωτήσεων στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για να λάβει απαντήσεις σχετικά με την άσκηση της δραστηριότητας του συμβολαιογράφου κατά τη διάρκεια της κρίσης (ορισμένοι συμβολαιογράφοι αναρωτιούνται, εάν θα κλείσουν τα γραφεία τους ή όχι).
- Ουγγαρία: Στην Ουγγαρία, επί του παρόντος εργάζονται 80% έως 90% των γραφείων. Το προσωπικό εργάζεται ως επί το πλείστον εξ αποστάσεως. Η ουγγρική κυβέρνηση

εισήγαγε έκτακτες δικαστικές διακοπές για τα δικαστήρια κατά τη διάρκεια της κρίσης, γεγονός που σημαίνει ότι αναστέλλονται οι δικαστικές προθεσμίες. Έχουν ήδη εξαγγελθεί νέα μέτρα.

- **Λετονία:** Ο Πρόεδρος κ. Skrastins ενημερώνει τα μέλη, ότι η λετονική κυβέρνηση έχει κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης από τις 12 Μαρτίου 2020. Σύμφωνα με αυτή τη δήλωση, το λετονικό συμβούλιο της συμβολαιογραφίας μπορεί να λάβει κάθε απόφαση που κρίνει αναγκαία και μπορεί, για παράδειγμα, να αποφασίσει το κλείσιμο των συμβολαιογραφείων. Το λετονικό συμβούλιο της συμβολαιογραφίας εξέδωσε ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για τους συμβολαιογράφους της χώρας. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, εάν είναι δυνατόν, οι πιστοποιήσεις θα πρέπει να αναβάλλονται ή να πραγματοποιούνται εξ αποστάσεως μέσω του σχετικού εργαλείου εξ αποστάσεως. Εάν είναι όμως πρόκειται για κάτι απαραίτητο και επείγον, οι πιστοποιήσεις μπορούν να πραγματοποιούνται στα συμβολαιογραφεία (όσον αφορά τα υγειονομικά μέτρα). Στην πράξη, η κατάσταση στη Λετονία είναι αρκετά διαφοροποιημένη: Το 50% των γραφείων είναι ανοικτά και δέχονται πελάτες, ενώ το 20% εργάζεται μόνο εξ αποστάσεως και το 30% προχώρησε σε μικτή λύση (εξ αποστάσεως πιστοποίηση και φυσική παρουσία, εάν χρειάζεται). Τα μέτρα ισχύουν έως τις 30 Απριλίου 2020. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο Skrastins, η τρέχουσα κατάσταση επιταχύνει τη χρήση της πλατφόρμας πιστοποίησης εξ αποστάσεως.
- **Μάλτα:** Ο Πρόεδρος κ. Bellizzi αναφέρεται στο έγγραφο σχετικά με τα οικονομικά μέτρα που υπέβαλε στο γραφείο του CNUΕ. Εξηγεί ότι στη Μάλτα δεν υφίσταται υποχρεωτική απαγόρευση, μόνο συστάσεις του Υπουργείου Υγείας σε σχέση με την κοινωνική απόσταση. Όλες οι νομικές ενδείξεις έχουν ανασταλεί, τα δικαστήρια είναι κλειστά. Εναπόκειται σε κάθε συμβολαιογράφο να αποφασίζει για το κλείσιμο του γραφείου του. Μόνο οι βασικές συμβολαιογραφικές υπηρεσίες διατηρούνται, και ταυτόχρονα επιβάλλεται περιορισμένος αριθμός προσώπων στο συμβολαιογραφείο. Το προσωπικό εργάζεται κυρίως με τηλεργασία. Προς το παρόν, το 50-55% των συμβολαιογραφείων είναι επί του παρόντος κλειστά στο κοινό. Όσον αφορά την οικονομική ζημία, η οποία είναι σημαντική, η μαλτέζικη συμβολαιογραφία αποφάσισε να συνεργαστεί με άλλα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, προκειμένου να παροτρύνει την κυβέρνηση της Μάλτας να προβλέψει κίνητρα για τα επαγγέλματα που δεν έχουν ακόμη συμπεριληφθεί στο κυβερνητικό σχέδιο χρηματοπιστωτικής κρίσης. Τα έργα για τα επαγγέλματα έχουν παγώσει. Όσον αφορά τις πρωτοβουλίες ψηφιοποίησης, η μαλτέζικη συμβολαιογραφία θεωρεί, ότι η κρίση είναι κατάλληλη για μια ώθηση προς την κατεύθυνση της ψηφιοποίησης του συμβολαιογραφικού επαγγέλματος.
- **Πολωνία:** Ο Συντιπρόεδρος κ. Kot ενημερώνει τα μέλη, ότι επί του παρόντος το 10% των συμβολαιογραφείων είναι κλειστά στην Πολωνία. Σημειώνεται σημαντική απώλεια

εσόδων, η οποία θα είναι πιθανώς ακόμη πιο σημαντική το μήνα Απρίλιο λόγω της διασποράς του COVID-19. Τα δικαστήρια και το κτηματολόγιο έχουν μειώσει τη δραστηριότητά τους και διεξάγουν τις εργασίες τους από απόσταση, γεγονός που επηρεάζει σημαντικά την καθημερινή εργασία των συμβολαιογράφων.

- Πορτογαλία: Η πορτογαλική κυβέρνηση κήρυξε την 19 Μαρτίου 2020 κατάσταση έκτακτης ανάγκης για περίοδο 15 ημερών. Εφαρμόζεται περιορισμός των μετακινήσεων, καθώς και λειτουργία βασικών υπηρεσιών μόνο. Η κυβέρνηση αποφάσισε επίσης να λάβει μέτρα στήριξης για τις εταιρείες, όπως π.χ. αναβολή της καταβολής φόρων. Ο Συμβολαιογραφικός Σύλλογος έχει αναστείλει την καταβολή των συνδρομών των μελών του για περίοδο 3 μηνών. Στα συμβολαιογραφικά γραφεία εφαρμόζονται προστατευτικά μέτρα. Επείγοντα θέματα (διαθήκες) εξακολουθούν να διεκπεραιώνονται. Οι συμβολαιογράφοι επιτρέπεται να κλείνουν τα γραφεία τους, εφόσον θεωρούν ότι δεν μπορούν να εγγυηθούν την ασφάλεια του προσωπικού και των πελατών τους. Προς το παρόν, έχουν κλείσει 150 από τα 438. Το 50% των γραφείων θα κλείσει σύντομα. Οι αρμοδιότητες των δικηγόρων μπορούν να ασκούνται εξ αποστάσεως.
- Τσεχική Δημοκρατία: Στην Τσεχική Δημοκρατία η πλήρης εμπλοκή έλαβε χώρα στις 15 Μαρτίου 2020. Το γεγονός αυτό δεν ισχύει για τα νομικά επαγγέλματα. Εναπόκειται σε κάθε συμβολαιογράφο να αποφασίσει αν θα ανοίξει ή θα κλείσει το γραφείο του. Το Τσεχικό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο δεν εξέδωσε συστάσεις σε αυτό το στάδιο. Η κατάσταση είναι παρόμοια με την κατάσταση στην Αυστρία. Ήδη παρατηρείται τεράστια έλλειψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (80-90%), καθώς οι συνεδριάσεις ακυρώνονται. Δεδομένου ότι η δικαστική δραστηριότητα έχει επιβραδυνθεί, οι Τσέχοι συμβολαιογράφοι δεν εφοδιάζονται με νέους φακέλους ως δικαστικοί επίτροποι στο πλαίσιο κληρονομικής διαδικασίας. Οι επιχειρήσεις μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση για την οικονομική ζημία, αλλά οι προϋποθέσεις δεν είναι ακόμη πολύ σαφείς. Οι συμβολαιογράφοι καλούνται να χρησιμοποιούν πληρεξούσια και να επικοινωνούν με τους πελάτες τους με ηλεκτρονικά μέσα, όπου αυτό είναι δυνατό. Η τεργασία είναι ως επί το πλείστον τηλεργασία. Το Τσεχικό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο πρέπει να αντιμετωπίσει το ζήτημα της διοργάνωσης διαγωνισμών για την κάλυψη κενών θέσεων. Αυτό γίνεται με βιντεοδιασκέψεις. Τα μέτρα ισχύουν μέχρι τις 24 Μαρτίου 2020, αλλά πιθανότατα θα παραταθούν εγκαίρως.
- Ρουμανία: Στη Ρουμανία, η κατάσταση έκτακτης ανάγκης ισχύει από 16 Μαρτίου 2020, για περίοδο 30 ημερών, μπορεί όμως να παραταθεί. Προς τούτο έχει εκδοθεί προεδρικό διάταγμα. Οι νόμιμες προθεσμίες αναστέλλονται κατά τη διάρκεια της κατάστασης έκτακτης ανάγκης. Η Εθνική Ένωση Συμβολαιογράφων της Ρουμανίας έχει εντολή να εγκρίνει τα μέτρα που κρίνει απαραίτητα για το επάγγελμα. Κατά τη διάρκεια της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, η δραστηριότητα του συμβολαιογράφου μπορεί να

περιορίζεται σε επείγουσες συμβολαιογραφικές πράξεις και διαδικασίες. Ο επείγων χαρακτήρας παραμένει στη διακριτική ευχέρεια κάθε συμβολαιογράφου. Τα σχέδια των πράξεων μπορούν να κοινοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και είναι δυνατό τα έγγραφα που απαιτούνται για την κατάρτιση των συμβολαιογραφικών πράξεων να διαβιβάζονται ηλεκτρονικά. Όσον αφορά τα μέρη, είναι απαραίτητο να κλείσουν ραντεβού για την υπογραφή του μέσου. Η Ρουμανική Συμβολαιογραφική Ένωση έχει συστήσει μονάδα κρίσης. Μόνο τα επείγοντα θέματα διεξάγονται από την Εθνική Ένωση, ενώ τα μη επείγοντα θέματα, όπως οι δραστηριότητες κατάρτισης, έχουν ανασταλεί. Ο Πρόεδρος της συμβολαιογραφίας της Ρουμανίας απηύθυνε επιστολή προς όλους τους συμβολαιογράφους της Ρουμανίας σχετικά με τον τρόπο συνέχισης άσκησης των δημόσιων υπηρεσιών. Στην επιστολή αυτή, υπενθυμίζει ότι η βασική δημόσια υπηρεσία του συμβολαιογράφου είναι να βρίσκεται στην υπηρεσία των πολιτών και, ως εκ τούτου, οι συμβολαιογράφοι πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την καταπολέμηση του COVID-19, μαζί με άλλα κρατικά όργανα και ιατρούς.

- Γραφείο CNUE: Ο Γενικός Γραμματέας ενημερώνει τα μέλη, ότι το Γραφείο CNUE θα λειτουργεί κατά τη διάρκεια της κρίσης και είναι διαθέσιμο για τα μέλη του. Τόσο οι συνεργάτες της Βελγικής Ομοσπονδίας Συμβολαιογράφων, όσο και τα μέλη του Γραφείου CNUE εργάζονται επί του παρόντος από το σπίτι (τουλάχιστον μέχρι τις 5 Απριλίου 2020) και χρησιμοποιούν, στο μέτρο του δυνατού, διαδικτυακές τεχνολογίες όπως η τηλεδιάσκεψη.

3. Συμπεράσματα

- Ο κ. Jas υπογραμμίζει τη σημασία της συνάντησης αυτής ως παράδειγμα αλληλεγγύης μεταξύ των μελών. Όλα τα μέλη συνειδητοποιούν τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης και τον κίνδυνο για την υγεία και την ανθρώπινη ζωή. Η συμβολαιογραφία είναι σημαντικός παράγοντας της χρηματοπιστωτικής και κοινωνικής ζωής.
- Ο Πρόεδρος κ. Ρούσκας υπογραμμίζει, ότι είναι σημαντικό η Ευρωπαϊκή Συμβολαιογραφία να έχει πλήρη επίγνωση της δημόσιας αποστολής της. Είναι σημαντικό να συνεχιστεί η διάσωση ανθρώπινων ζωών και η παροχή της δημόσιας υπηρεσίας στην περίοδο της κρίσης COVID-19 και να καλυφθούν οι ανάγκες των ανθρώπων σε όλους τους τομείς.
- Ο Γενικός Γραμματέας υπενθυμίζει, ότι το Γραφείο CNUE έχει ήδη αρχίσει να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του πληθυσμού στο πλαίσιο της COVID-19 στους συμβολαιογραφικούς συλλόγους. Οι πληροφορίες που

- ανταλλάσσονται σήμερα θα συγκεντρώνονται και οι σχετικές πληροφορίες θα διατίθενται σε όλους τους συμβολαιογράφους-μέλη CNUE από το ενδοδίκτυο του CNUE.
- Εν ανάγκη, κατά τη διάρκεια του μηνός Απριλίου 2020, μπορεί να διοργανωθεί δεύτερη συνεδρίαση με εικονο-τηλεδιάσκεψη αφιερωμένη στην κρίση COVID, προκειμένου να προβεί σε απολογισμό των σχετικών εξελίξεων.
 - Όπως υπογράμμισε ο εκπρόσωπος του Βελγίου και ο Πρόεδρος της Γερμανικής Συμβολαιογραφίας, τα μέλη θα πρέπει να επαγρυπνούν ιδιαίτερος όσον αφορά τις προσπάθειες (από άλλα επαγγέλματα) να καταργήσουν την παρέμβαση των συμβολαιογράφων, π.χ. στον τομέα του εταιρικού δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, ο Πρόεδρος της Γερμανικής Αντιπροσωπείας αναφέρει, ότι η γερμανική κυβέρνηση εξετάζει την απλούστευση των διαδικασιών για τις αρχές καταχώρισης, καθώς τα περιφερειακά δικαστήρια έχουν κλείσει σε πολλά μέρη. Η συμβολαιογραφία πρέπει να παρεμβαίνει στις συζητήσεις με στόχο την ενίσχυση του ρόλου της. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος βρίσκεται στο κλείσιμο των γραφείων λόγω της τρέχουσας κρίσης COVID-19.
 - Ο Πρόεδρος κ. Ρούσκας επιβεβαίωσε τη σημασία της ελαχιστοποίησης του κινδύνου απλούστευσης των διαδικασιών, που αφορά στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, και της ανάγκης στενής παρακολούθησης της κατάστασης, όπως θα εξελιχθεί αυτή, μετά τη λήξη της πανδημίας.

Για το CNUE

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Ρούσκας

Ο Γραμματέας
Raoul Radoi

* * *